

treballs d'altres, se'n serveixen, els citen i els milloren per la major envergadura que donen a tots els punts que ha calgut tocar. Així, l'obra obté aquella plenitud que, sempre subjecta a noves troballes, pot desitjar-se ara com ara. És com enciclopèdia de totes aquestes contrades on tots els temes en llur grandesa i en llur humilitat, coneguts en general o privatius d'un nombre reduït, han merescut favorable acolliment.

L'amplitud de temps i de temes en fan una obra sense parió, i serà per ara i tant la millor font d'informació per als qui s'hi interessin per necessitat o pel plaer de fer com una excursió ideal a Besalú, a tot el Besalú d'ara i de tots els segles així com als indrets evocadors dels seus voltants.

Sovint el text és decorat de bells dibuixos a la ploma que l'illustren deliciosament. El llibre, imprès en paper setinat, ultra les moltes il·lustracions susdites, compta encara amb dues-centes trenta-dues d'indole diversa, que presenten major interès i no pas poc encant a aquest volum, que esdevé una singular aportació a la col·lecció editada per la diputació gironina, que així patrocina l'estudi de les seves contrades i de la seva història.

La paraula catàleg no ens ha de fer pensar en una enumeració. Ací el catàleg val tant com recopilació de tot el que se sap i es pot dir sobre cada aspecte. Hom hi té molt a aprendre, hom hi té molt a delectar-se.

Cal felicitar els autors i els protectors de tan bella obra, de fet única per ara, sense menysprear d'altres treballs certament estimables.

Nolasc Rebull

2 - NOTES BREUS

DALMAU i CASANOVAS, Jaume: **Estudi sobre el nom de Vall-llobrega**. Girona, Colla Excursionista Cassanenca, 1975. 1 full.

Breu estudi sobre el topònim Vall-llobrega, poble del Baix Empordà, citat «Valle Lubrica» en documents antics. L'autor revisa l'opinió del diccionari Alcover-Moll, la de Moreu-Rey i la de Joan Coromines, i proposa una solució diferent a la d'aquests estudiosos de la toponímia. Vall-llobrega, segons Dalmau, vol dir «Vall-roja» o «Vall de terra roja», car pensa que la versió medieval «Vallis Lubrica» representa l'enllaç entre un prístim i antiquíssim «Vallis Rubrica» i el nom actual.

ROVIRA i VIRGILI, Antoni: **Els darrers dies de la Catalunya republicana**. Barcelona, Curial, 1976. 193 pàgines.

Crònica personal sobre la retirada cap a França, escrita per primera vegada l'any 1939 i publicada a Buenos Aires el 1940. Bona part del llibre és centrada a les terres gironines (Girona, Olot, Cantallops, Agullana, etc.) i per aquesta raó hi són nombroses les referències sobre personatges gironins ben significatius en aquells moments.

Testimoni directe dels fets que recorda, Rovira i Virgili no pretén donar-nos una visió general de l'èxode, que conegué altres moments i situacions dramàtiques, sinó senzillament presentar-nos un conjunt de detalls i d'anècdotes que ajuda a conèixer una part, si més no, de la tragèdia dels polítics vençuts, que no foren evidentment els únics derrotats.

J. C. R.

3 - BIBLIOGRAFIA GIRONINA RECENT

MINISTERIO DE AGRICULTURA. Instituto Nacional de denominaciones de origen: **Catastro vitícola y vinícola. Denominación de origen Ampurdán Costa Brava**. Año 1976. Madrid, 1976. p. 101.

MINISTERIO DE AGRICULTURA. Instituto de denominaciones de origen: **Catastro vitícola y vinícola**. 17. Girona. Año 1976. Madrid, 1976. p. 139.

ANGLADA, M.ª ANGELS; BOIX, JORDI; BRUGUERA, RAFAEL; CAIXAS, JORDI; TORNER LOURDES; VICENS, M.ª TERESA; YMBERT, M.ª ROSA: **Notes per a una bibliografia catalana de l'Alt Empordà**. Treball de l'àmbit de literatura del Congrés de Cultura Catalana a l'Alt Empordà. Figueres, Gràfiques Pujol, 1977.

BERNILS, JOSEP M.^a: **Cent anys del ferrocarril a Figueres**. Figueres, Arts Gràfiques Trayter, 1977, 128 pp.

CALZADA I OLIVERAS, JOSEP: **Les campanes de la catedral de Girona**. Girona, Diputació Provincial, 1977, 89 pàgines.

GRAU MONTSERRAT, MANUEL: **La Juderia de Besalú (Gerona). Siglos XIII al XV**. Resumen de la tesis presentada para aspirar al grado de Doctor en Filología por... Universidad de Barcelona, 1977, 29 pp.

FAGES DE CLIMENT, C.: **Les bruixes de Llers**. Pòrtic de Ventura Gassol. Olot, Aubert impressor, 1977, 104 pàgines.

FONT PAGES, ANSELMO: **Estudio de las aguas subálveas del río Ter desde Gerona a su desembocadura**. Girona, Colegio Oficial de Farmacéuticos de la provincia de Gerona, 1977, 117 pp.

Homenatge «Mingu» Balmanyà. Girona, Agrupació de Futbolistes Veterans, 1977.

HOMS ROURICH, CRISTINA: «Los constructores de la catedral de Gerona. Aportación a su estudio, 1367-1377», a **Cuadernos de Historia Económica de Cataluña**, XVII, Barcelona, septiembre 1977, pàgines 75-146.